

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

Rhif: 3

Cais Rhif: C21/0163/40/LL

Dyddiad 01/03/2021

Cofrestru:

Math y Cais: Llawn

Cymuned: Llannor

Ward: Efailnewydd / Buan

Bwriad: Adeiladu pont newydd, ail-alinio'r A497 a'r dynesiadau ynghyd a gwelliannau i gyffordd bresennol, torri coed a thirlunio newydd

Lleoliad: Tir Ger Pont Bodfel, Lon Boduan, Efailnewydd, Pwllheli, LL53 6DW

Crynodeb o'r Argymheliad: CANIATAU GYDAG AMODAU

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

1. Disgrifiad:

- 1.1 Cais llawn i adeiladu pont gerbydol newydd, ail linio priffordd yr A497 a'r llwybrau dynesu o'r ddwy ochr ynghyd a chynnal gwelliannau i gyffordd bresennol, torri coed a chynnal gwaith tirlunio newydd.
- 1.2 Mae prif safle'r datblygiad arfaethedig yn rhan o dir amaethyddol presennol wedi ei leoli i'r gorllewin o eiddo preswyl ac o fewn ardal agored yng nghanol gwlad oddeutu 0.9km i'r gogledd-orllewin o bentref Efailnewydd ac i'r de o'r bont a'r briffordd bresennol. Mae'r A497 yn un o'r prif lwybrau rhwng trefi Pwllheli a Nefyn. Mae Pont Bodfel bresennol yn strwythur rhestredig gradd II ac yn sefyll dros afon Rhyd Hir. Mae'r safle wedi ei leoli tu mewn i Ardal Tirwedd o Ddiddordeb Hanesyddol Eithriadol Llŷn ac Ynys Enlli, mae safle bywyd gwyllt Gefail y Bont yn ymylu gyda ochr gogleddol y bont bresennol ac mae'r ardal i'r de o'r bont, ble lleolir y bont newydd, o fewn dynodiad Ardal Tirwedd Arbennig Gorllewin Llŷn. Yn ddisgwyliedig, mae'r ardal gyfagos a llwybr afon Rhyd Hir o fewn parth llifogydd C2.
- 1.3 Fel sydd yn wybyddus, ym mis Ionawr 2019, bu i'r bont wreiddiol ddiodeff difrod strwythurol sylweddol gan yr afon, a arweiniodd at gau'r bont. O ganlyniad, gweithredwyd gwyrriad 8 milltir dros dro. Yn ystod y cyfnod yma, adeiladwyd trefniant ffordd a phont dros dro i'r de o'r Bont Bodfel bresennol gan ailsefydlu'r llif traffig ar hyd yr A497. Mae'r trefniant dros dro hwn a'r llif traffig yn cael ei reoli gan oleuadau traffig hyd heddiw. Mae gwaith trwsio strwythurol wedi ei wneud ar y Bont Bodfel bresennol er mwyn sicrhau bod y strwythur hanesyddol yn cael ei gynnal. Mae ymgynghoriadau wedi eu cynnal gyda CADW ac Uwch Swyddog Cadwraeth Cyngor Gwynedd pryd y nodwyd na ellir addasu'r bont bresennol, ac fel y cyfryw, mae'r opsiwn hirdymor o adeiladu pont newydd, i'r de o'r Bont Bodfel bresennol, yn cael ei ystyried yn hanfodol er mwyn sicrhau bod yr A497 yn gallu ymdopi â llif traffig presennol yn ddiogel.
- 1.4 Prif elfen y gwaith fydd adeiladu pont newydd i'r de ac i lawr yr afon o'r Bont Bodfel bresennol. O ganlyniad fydd hefyd angen ail-alinio'r A497 a'r dynesiad fel byddai aliniad y ffordd yn bodloni'r safonau gofynnol. Gweler hefyd fwriad i gynnal gwelliannau i gyffordd cyfagos Cefail y Bont tua Llannor er mwyn ymuno'n ddiogel â gosodiad newydd yr A497. Bydd y cynllun arfaethedig yn mesur oddeutu 600m o hyd, gan gynnwys y cysylltiadau i'r ffordd gerbydau bresennol ar y ddwy ochr. Bydd y bont arfaethedig yn fwa concriid gyda un rychwant 17m fyddai'n codi 3m er mwyn cyfleu uchder y Bont Bodfel bresennol. Gwelir mai'r bwriad yw i ffurfio'r bont newydd trwy greu waliau concriid wedi'u castio'n barod fydd yn cael eu llenwi â choncriid ac yna eu cladio â gwaith maen lleol. Bydd y sarnau sy'n arwain at y bont yn fasgedi gabion gyda wyneb carreg, yn cynnwys yr un gwaith maen â'r waliau. Bydd waliau'r parapet a'r dynesiadau yn wal gynnal graidd goncriid wedi'i chladio â gwaith maen gan ymuno â'r cloddiau ar y ffiniau. Bydd y ffordd gerbydol wedi'i dylunio i ymdopi â thraffig yn teithio ar gyflymder o 50mya ac yn mesur 7.3m o led. Bydd cloddiau gyda wyneb gwaith maen wedi'u mewn lenwi a phridd a choed a llwyni bychan cynhenid wedi'u plannu ar eu pen i gyd-fynd â ffiniau presennol yr ardal gyfagos ar y cysylltiadau o boptu'r bont, a hynny fel mesur lliniaru yn lle'r rhai a gollir. Hefyd, bydd coed safonol mwy yn cael eu plannu mewn ardaloedd rhwng y bont bresennol a'r un newydd.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

1.5 Mae'r dogfennau a'r wybodaeth ganlynol wedi eu cyflwyno i gyd fynd gyda'r cais:

- Datganiad Dylunio a Mynediad
- Asesiad Canlyniadau Llifogydd
- Asesiad iaith Gymraeg
- Adroddiad Modelu Hydroleg
- Asesiad Archeolegol
- Cynllun tirweddu
- Asesiad Effaith Ecolegol
- Arolwg coed

1.6 Mae'r Asesiad Canlyniadau Llifogydd wedi ei ddiwygio o'i gyflwyniad gwreiddiol o ganlyniad i sylwadau cychwynnol Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC). O ganlyniad, cynhaliwyd ail ymgynghoriad llawn gyda CNC ynglŷn â'r wybodaeth diwygiedig. Yn yr un modd, diwygiwyd y cynnig o safbwynt rhai materion Bioamrywiaeth ac fe dderbyniwyd sylwadau pellach i'r wybodaeth ddiwygiedig yma.

1.7 Cyflwynir y cais i Bwyllgor oherwydd fod maint y datblygiad arfaethedig yn fwy na'r hyn a ellir ei ystyried trwy'r drefn dirprwyedig.

2. **Polisiau Perthnasol:**

2.1 Mae Adran 38(6) o Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 a pharagraff 2.1.2 Polisi Cynllunio Cymru yn pwysleisio y dylid penderfynu ceisiadau yn unol â'r Cynllun Datblygu, oni bai bod ystyriaeth faterol cynllunio yn nodi fel arall. Mae ystyriaethau cynllunio yn cynnwys Polisi Cynllunio Cenedlaethol, a'r Cynllun Datblygu Lleol.

2.2 Mae'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor i ymgymryd â chymau rhesymol wrth arfer ei swyddogaethau i gyflawni'r 7 amcan llesiant sydd o fewn y Ddeddf. Mae'r adroddiad hwn wedi'i baratoi gan ystyried dyletswydd y Cyngor a'r 'egwyddor datblygu gynaliadwy', fel sydd wedi'i ddatgan yn Neddf 2015. Wrth ffurfio'r argymhelliad mae'r Cyngor wedi ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwythau.

2.3 **Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011-2026 mabwysiadwyd 31 Gorffennaf 2017**

PS 1: Yr Iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig

ISA 1: Darpariaeth isadeiledd

PCYFF 1: Ffiniau Datblygu

PCYFF 2: Meini prawf datblygu

PCYFF 3: Dylunio a siapiau lle

PCYFF 4: Dylunio a thirweddu

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

PS 5: Datblygu cynaliadwy

PS 4: Trafnidiaeth gynaliadwy, datblygiad a hygyrchedd

TRA 1: Datblygiadau rhwydwaith cludiant

TRA 4: Rheoli ardrawiadau cludiant

PS 19: Gwarchod a ble'n briodol gwella'r amgylchedd naturiol

AMG 2: Ardaloedd o dirwedd arbennig

AMG 5: Cadwraeth Bioamrywiaeth leol

PS 20: Diogelu a ble'n briodol gwella asedau treftadaeth

AT 1: Ardaloedd cadwraeth, safleoedd treftadaeth y byd a thirweddau, parciau a gerddi hanesyddol cofrestredig

AT 2: Datblygiad sy'n galluogi

AT 4: Diogelu safleoedd archeolegol nad ydynt wedi'u dynodi a'u gosodiad

Hefyd yn berthnasol yn yr achos yma mae Canllawiau Cynllunio Atodol mabwysiedig y Cyngor:

CCA Cynnal a Chreu Cymunedau Nodedig a Chynaliadwy (2019)

2.4 **Polisiau Cenedlaethol:**

Cymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040

Polisi Cynllunio Cymru (Rhifyn 11 - Chwefror 2021)

Nodyn Cyngor Technegol 12: Dylunio

Nodyn Cyngor Technegol 15: Datblygu a pherygl llifogydd

Nodyn Cyngor Technegol 18 Trafnidiaeth

Nodyn Cyngor Technegol 5: Cynllunio a chadwraeth natur

Nodyn Cyngor Technegol 20: Cynllunio a'r Gymraeg

Nodyn Cyngor Technegol 24: Yr amgylchedd hanesyddol

3. **Hanes Cynllunio Perthnasol:**

3.1 Nid oes unrhyw hanes Cynllunio diweddar yn ymwneud a'r safle penodol yma.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

4. Ymgynghoriadau:

Cyngor Cymuned/Tref: Heb eu derbyn

Uned Drafnidiaeth: Dim gwrthwynebiad, awgrymir cynnwys amodau priodol.

Cyfoeth Naturiol Cymru: Pryderon arwyddocaol am y datblygiad fel a gyflwynwyd gyda angen am Asesiad Canlyniadau Llifogydd (ACLI) diwygiedig

Ail ymgynghoriad - er fod pryderon yn parhau am y cais fel a gyflwynwyd, rydym yn fodlon y gall y pryderon eu lleddfu trwy gynnwys amodau priodol i gynnal y datblygiad yn unol â'r ACLI diwygiedig ac amod i gyflwyno a chytuno ar Gynllun Rheolaeth Adeiladu Amgylcheddol ar gyfer y gwaith.

Dŵr Cymru: Dim sylw

Uned Gwarchod y Cyhoedd: Awgrymir darparu Cynllun Rheolaeth Adeiladu Amgylcheddol er mwyn gwarchod trigolion lleol rhag effaith sŵn, dirgryniad a llwch, awgrymir yn ogystal amod i reoli oriau gwaith ar y safle.

Uned Bioamrywiaeth: Mi fyddai'r cynnig yn golygu colled o gynefinoedd o werth bioamrywiaeth uchel (gwrychoedd) yn lleol fyddai'n arwain at golli coridorau bywyd gwyllt ar y safle a thrwy hynny yn amharu ar goridorau bywyd gwyllt yn lleol. Rhaid diwygio'r bwriad er mwyn gwarchod coeden onnen o werth bioamrywiaeth uchel ger y safle a sicrhau fod mesurau lliniaru yn cael eu gosod i osgoi niwed i rywogaethau ynghyd a gwarchod ag ailosod cynefinoedd yn unol â'r asesiad ecolegol.

Yn dilyn cyflwyno'r sylwadau uchod, cynhaliwyd cyfarfod ar y safle rhwng Uwch Swyddog Bioamrywiaeth y Cyngor, ecolegydd y safle a'r rheolwr prosiect a derbyniwyd yr ymateb canlynol maes o law:

Dim gwrthwynebiad, awgrymir cynnwys amodau priodol.

Swyddog Cadwraeth: Nid oes gwrthwynebiad i'r bwriad mewn egwyddor, mae trafodaethau helaeth eisoes wedi bod yn glŷn â dyluniad a lleoliad y bont newydd.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

Mae'n anorfod y byddai'r bont newydd yn cael effaith ar osodiad y bont wreiddiol, ond ni chredir y byddai'r effaith yn niweidiol i gymeriad pont Bodfel. Mi fyddai lleoliad y bont newydd ger yr un gwreiddiol, yn golygu byddai'r ochrau yn fwy gweladwy (ble nad oedd yn weladwy o'r blaen) ac heb gerbydau mawr yn defnyddio'r bont wreiddiol mi fyddai hyn yn sicrhau diogelwch strwythur y bont i'r dyfodol.

Uned Hawliau Tramwy: Nid yw'n ymddangos fod unrhyw Hawliau Tramwy sydd wedi eu cofnodi yn cael eu heffeithio gan y bwriad yma.

Uned Coed: Mae'r adroddiad 'Asesiad Coed' a'r cynllun 'datganiad gweithred coedyddol', wedi eu llunio i safon uchel iawn. Mae pob ymdrech wedi ei gymryd i leihau unrhyw effaith ar y coed a'i gwreiddiau gyda'r datblygiad ac mae angen amodi bod y gwaith yn cael ei wneud yn union fel a amlygir yn y datganiad.

Uned Draenio Tir: Nid oes gan yr uned sylwadau i'w cynnig o ran materion draenio.

Uned Iaith: Dim sylwadau gan yr Uned Iaith ar y datganiad hwn.

CADW: Heb eu derbyn

Gwasanaeth Archeolegol: Mae'r adroddiad archeolegol yn cyrraedd y gofynion Cynllunio a phroffesiynol ac fe awgrymir cynnwys amodau safonol er mwyn gwarchod buddiannau archeolegol.

Gwasanaeth Tân: Dim sylw

Heddlu: Heb eu derbyn

Scottish Power: Heb eu derbyn

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

Ymgynghoriad Cyhoeddus: Rhoddwyd rhybudd yn y wasg, dau rybudd ar y safle a gwybyddwyd trigolion cyfagos. Daeth y cyfnod hysbysebu i ben, ni dderbyniwyd llythyr / gohebiaeth yn gwrthwynebu.

5. Asesiad o'r ystyriaethau cynllunio perthnasol:

Egwyddor y datblygiad

- 5.1 Mae'r egwyddor o godi pont gerbydol newydd wedi ei selio ym Mholisi Strategol PS 4 a polisi TRA 1 o'r CDLL sy'n datgan y bydd Cynghorau yn cefnogi gwelliannau trafnidiaeth fydd yn uchafu hygyrchedd ar gyfer pob dull o deithio ac y caniateir gwelliannau i'r rhwydwaith cludiant presennol. Caiff hyn ei wireddu trwy wella'r rhan yma o'r ffordd a'r sefyllfa bresennol gan mai hyn yw'r datrysiad gorau wedi ystyried yr holl opsiynau gwirioneddol oedd ar gael. I'r perwyl hyn, byddai caniatáu'r cais diweddaraf hwn ar gyfer codi pont newydd yn gwella'r rhwydwaith ffyrdd yn y lleoliad pwysig yma gan sicrhau llif gwell i drafnidiaeth a ddefnyddir yr A497.
- 5.2 Mae Polisi TRA 4 o'r CDLL yn datgan ble'n briodol, dylid cynllunio a dylunio datblygiad mewn ffordd sydd yn hyrwyddo'r dulliau mwyaf cynaliadwy o deithio gan roi sylw i amrywiol ddefnyddwyr. Mae'r polisi yn mynd yn ei flaen i ddatgan y gwrthodir cynigion fyddai'n peri niwed annerbyniol i weithrediad diogel ac effeithlon y briffordd, cludiant cyhoeddus a rhwydweithiau cludiant eraill gan gynnwys llwybrau i gerddwyr, beicwyr a hawliau tramwy cyhoeddus. Mae amcanion y polisiâu uchod yn cael eu hadlewyrchu o fewn NCT18 Trafnidiaeth sy'n datgan y dylai cynllun helpu'r cymunedau a wasanaethir ganddynt, diwallu anghenion trwy ymgorffori egwyddorion dylunio cynhwysol, bod yn rhan o rwydwaith â chysylltiadau da, bod yn ddeniadol a meddu ar eu hunaniaeth unigryw eu hunain, bod yn gost-effeithiol o ran eu hadeiladu a'u cynnal a'u cadw a bod yn ddiogel.
- 5.3 Gan ystyried yr asesiad yma yn ei gyfanrwydd credir bod y bwriad o godi pont gerbydol newydd yn y lleoliad hwn yn dderbyniol mewn egwyddor.

Mwynderau gweledol

- 5.4 Mae'r bwriad yma yn rhan o'r rhwydwaith ffyrdd lleol ac felly yn ddatblygiad amlwg o ran mwynderau gweledol lleol o fewn yr ardal leol. Mi fyddai'r datblygiad yn golygu defnyddio tir amaethyddol presennol i'r de o'r bont bresennol. Mae rhesymau wedi eu amlygu yn yr adroddiad pam fod yr angen am y datblygiad yma pham nad yw'n bosib addasu'r bont bresennol i gyrraedd gofynion cyfredol. Felly er mwyn sicrhau cynnal a gwella'r rhwydwaith, yr angen amlwg yw am bont newydd. Mae'r bont yn safonol ei ffurf ag yn cyfleu edrychiadau lleol o ran ei ffurf a'r defnydd o garreg naturiol. Mae tirlunio helaeth i'w gynnal o fewn y safle er mwyn cynnal edrychiadau presennol a gwella ble mae angen. Er fod colled o rai coed, credir fod y digolledu yma yn cael ei liniaru gyda'r cynllun tirlunio a fwriedir sydd yn cynnwys nifer o blanhigion cynhenid.
- 5.5 Derbynnir y bydd effaith yn lleol ar fwynderau gweledol yn enwedig felly yn ystod y cyfnod adeiladu, ac y byddai effaith y strwythur o'i orffen yn barhaol. Er hynny, nid yw nodwedd fel a fwriedir yma yn gwbl annisgwyl dros afon ac mewn amser, credir y byddai wedi ymdoddi'n rhan o'r tirlun lleol. Ystyrir felly fod y bwriad yn dderbyniol yn ôl gofynion perthnasol polisiâu PCYFF 2, 3 a 4 o'r CDLL.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

5.6 Mae'r safle wedi ei leoli o fewn ardal wedi ei ddynodi fel Tirlun o Ddiddordeb Hanesyddol Eithriadol Llŷn ac Ynys Enlli ac Ardal Tirwedd Arbennig Gorllewin Llŷn. Mae'r dynodiadau yma yn ymestyn dros ran helaeth o'r ardal gan gyfeirio at nodweddion a chymeriad yr ardal. Ni chredir y byddai'r bwriad yma yn cael ardrawiad ar osodiad a golygfeydd arwyddocaol o fewn y tirlun hanesyddol na'r tirlun arbennig ac felly ni chredir fod y bwriad yn groes i ofynion perthnasol polisiau AMG 2, PS 19, PS 20 a AT 1.

Mwynderau cyffredinol a phreswyl

5.7 Mae'r safle mewn lleoliad gwledig gyda tai preswyl yn wasgaredig gerllaw. Mae'r safle yn bresennol yn cynnwys trefniant golau i dramwyo dros y bont dros dro, mae hyn yn golygu fod ceir yn aros yn union ger un tŷ preswyl sydd yn debygol o greu peth amharu. Credir y byddai gwelliant trwy sicrhau fod llif trafndiaeth yn ddi rwystr ac felly'n lleihau'r effaith ar yr eiddo agosaf. Nododd Uned Gwarchod y Cyhoedd y byddai disgwyl i gynllun rheoli gael ei gyflwyno a'r gytuno arno er mwyn sicrhau na fyddai gwaith yn ystod y cyfnod adeiladau yn amharu i raddau cwbl annerbyniol, ac fe gredir fod hyn yn rhesymol i'w gynnwys fel amod er mwyn Gwarchod mwynderau lleol.

5.8 Ni chredir y byddai'r bwriad yn creu effaith amlwg niweidiol hir dymor ar fwynderau preswyl o ganlyniad ac felly yn dderbyniol o safbwynt gofynion perthnasol polisi PCYFF 2 o safbwynt yr effaith ar feddianwyr eiddo lleol.

Materion trafndiaeth a mynediad

5.9 Mae'r bwriad yma yn ymateb i ddigwyddiad pryd difrodwyd y bont Bodfel bresennol o ganlyniad i effeithiau tywydd garw. Mae ffordd yr A497 yn un o brif gysylltiadau'r ardal ac yn hanfodol i'w chynnal a gwella ble mae angen. Mae'n amlwg fod maint a ffurf y bont hynafol bresennol yn methu cyrraedd gofynion cyfredol o ran lled ac ati ag oherwydd ei statws fel strwythur rhestredig, yn amlwg ni chaniateir cynnal newidiadau sylweddol iddi. Mae cynnal y briffordd felly yn hanfodol a thrwy'r cynnig presennol, mae hynny'n cael ei sicrhau a'i wella o ganlyniad, gan wella'r rhan yma o'r ffordd o ran diogelwch.

5.10 I ddefnyddwyr cyson o'r ffordd yma, mi fyddant yn gwbl ymwybodol o'r system rheoli traffig sydd yn ei le i ymdopi â gosodiad dros dro y ffordd. Bydd system rheoli traffig yn parhau i gael ei gynnal yn ystod camau adeiladu'r bont gyda'r bont bresennol yn cael ei defnyddio i alluogi llif traffig i barhau ar hyd yr A497. Bydd hyn yn sicrhau na fydd cyfnod adeiladu'r bont newydd yn arwain at unrhyw effaith andwyol pellach ar deithwyr. Bydd y gwaith arfaethedig yn darparu buddion diogelwch ffyrdd a buddion mwynderol unwaith y bydd wedi ei gwblhau ac yn weithredol. Bydd y ffordd newydd yn darparu aliniad llawer mwy diogel a gwell safon i'r brif ffordd. Mae opsiynau amrywiol wedi cael eu hystyried ar gyfer y safle. Nid yw'r opsiwn o addasu'r bont bresennol wedi cael ei ystyried yn sgil statws rhestredig a phwysigrwydd y bont, yna, ystyriwyd dau opsiwn / datrysiad hirdymor ar gyfer yr ardal i sicrhau bod yr A497 yn ymdopi'n ddiogel â chyfeintiau traffig presennol ac yn y dyfodol. O ystyried y cynlluniau canfuwyd mai'r cynnig presennol fyddai'n cael yr effaith leiaf ar yr ardal ac y byddai'n llwyddo orau o ran ffurf a llif y briffordd.

5.11 Mae'r cynllun presennol wedi ei ystyried yn ofalus er mwyn sicrhau fod datrysiad i sefyllfa sydd wedi creu trafferth i'r gymuned leol a defnyddwyr y ffordd ers cryn amser. Mae'n cynnig gwelliant i drefniadau'r rhan yma o'r A497 a'i fod o faint a ffurf sydd yn gweddu i'w leoliad ag yn darparu llwybr clir a diogel i ddefnyddwyr y rhwydwaith ffyrdd lleol. Mae'r bwriad, felly, yn dderbyniol ar sail gofynion perthnasol Polisiau PS4, TRA 1 a TRA4 o'r CDLL.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

Materion bioamrywiaeth

- 5.12 Mae'r datblygiad arfaethedig wedi bod yn destun asesiadau manwl o ran ei effaith ar fioamrywiaeth yr ardal leol. Er nad o fewn unrhyw ddynodiad cadwriaethol ffurfiol, mae'r safle yn agos i ardal bywyd gwyllt ac oherwydd yr afon yn rhedeg trwy'r safle, mae angen camau rhagofalus er mwyn sicrhau na fydd unrhyw niwed o ganlyniad i'r gwaith. Yn benodol, cynhaliwyd Arfarniad Amgylcheddol Cychwynnol, Asesiad Ecolegol Rhagarweiniol, Asesiad Effaith Ecolegol ac Arolwg Coedyddiaeth. Mae'r canlyniadau a'r argymhellion hynny wedi'u cynnwys fel rhan o'r wybodaeth a gyflwynwyd gyda'r cais hwn.
- 5.13 Amlygwyd pryderon yn wreiddiol gan yr Uned Bioamrywiaeth ynglŷn â rhai elfennau o'r bwriad. O ganlyniad cynhaliwyd cyfarfod safle rhwng Uwch Swyddog Bioamrywiaeth y Cyngor, ecolegydd y cynllun a'r Rheolwr Prosiect ac yn dilyn y cyfarfod yma, diwygiwyd rhai elfennau o'r bwriad. Yn benodol, mae'r Swyddog Bioamrywiaeth wedi cael cyfle i asesu lleoliad mynedfeydd newydd i diroedd amaethyddol yn ystod y cyfarfod safle a gynhaliwyd. Roedd pryder yn wreiddiol am eu effaith ar goeden onnen hynafol gerllaw. Cadarnhawyd fod y mesurau a roddir o fewn y cynllun diwygiedig yn sicrhau y gwarchodir y goeden yma i'r hir dymor a bod lleoliad y mynedfeydd yn bwrpasol i leihau yr effaith ar y goeden. Nodir yn ogystal fod y cynllun yn golygu y bydd hyd o oddeutu 355m o wrychoedd a chynefinoedd yn cael eu tynnu. Mae'r ffiniau presennol yn gymysgedd o waliau a chloddiau ac awgrymodd y Swyddog Bioamrywiaeth y dylid cadw hynny sydd yn bosib gan gynnwys y pridd a'i ail ddefnyddio wrth greu'r ffiniau newydd. Mae modd cynnwys manylion y dull ar gyfer yr ail ddefnyddio o fewn y Cynllun Rheoli Adeiladu Amgylcheddol (sydd i'w gytuno trwy amod) a'i amseru yn briodol o fewn y rhaglen adeiladu. Awgrymwyd hefyd y dylid cynnwys nodweddion clwydo ystlumod ynghyd ag ysgafell neu beipen dyfrgi gyda'r bont newydd. Mae'r cynllun wedi ei ddiwygio fel ei fod bellach yn dderbyniol gan fod mesurau sydd yn cynnwys plannu a thirlunio addas wedi eu cynnwys sydd yn golygu nad oes gwrthwynebiad i'r bwriad gan yr Uned Bioamrywiaeth. Awgrymir cynnwys amodau safonol i wella a gwarchod bioamrywiaeth gan gynnwys rheoli llygredd, manylion gwrychoedd, rheoli planhigion ymlledol, amseru'r gwaith, cyflwyno Cynllun Rheoli Adeiladu Amgylcheddol, dilyn mesurau ag argymhellion yr adroddiad ecolegol a chytuno ar y math o blanhigion gwyllt i'w plannu o fewn ymylon y ffordd a'r tiroedd gwlyb.

Derbyniwyd ymateb yr Uned Bioamrywiaeth, y Swyddog Coed a CNC i'r bwriad a'r wybodaeth ynghlwm gan nodi nad oedd gwrthwynebiad cyn belled y byddai amodau ffurfiol fel a nodir uchod yn cael eu cynnwys i sicrhau fod argymhellion yr asesiadau yn cael eu dilyn.

Credir fod hyn yn rhesymol ac y byddai trwy hynny yn sicrhau cydymffurfiaeth gyda polisiau AMG 5 a PS 19.

Materion Archeolegol/Cadwraeth

- 5.14 Mae asesiad manwl wedi ei gynnal i effaith y datblygiad ar ystyriaethau archeolegol lleol ag ymgynghoriad llawn wedi ei gynnal gyda'r Gwasanaeth Archeolegol ynglŷn â'r cynnwys a'r canfyddiadau. Maent wedi cadarnhau fod yr adroddiad wedi ei gwblhau i safon disgwylidig ag yn awgrymu cynnwys amodau safonol er mwyn gwarchod nodweddion archeolegol yr ardal leol. Credir felly fod y bwriad yma yn dderbyniol ac o ganlyniad yn cydymffurfio gyda gofynion perthnasol polisiau AT 4 a PS 20.
- 5.15 Fel sydd eisoes wedi ei nodi, mae'r bont wreiddiol dros afon Rhyd Hir yn strwythur sydd wedi ei restru fel strwythur rhestredig gradd II. Ers y difrod a wnaed i'r bont, mae CADW a Swyddog

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

Cadwraeth y Cyngor wedi cynnal trafodaethau helaeth ynglŷn â gwarchodaeth y bont a'i pharhad heb newidiadau sylweddol i'w ffurf ac edrychiad. Cytunwyd nad oedd cynnal newidiadau sylweddol yn wirioneddol realistig gan y byddai'n effeithio ar gymeriad a statws rhestredig y bont. Yr opsiwn ar gael felly oedd ystyried codi pont o'r newydd fyddai'n sicrhau parhad i ddefnydd yr A497 tra hefyd yn gwarchod Pont Bodfel. Mae polisi AT 2 yn datgan y caniateir datblygiad sy'n sicrhau gwarchodaeth o adeilad rhestredig. Trwy godi pont newydd, credir y byddai dyfodol hir dymor pont Bodfel yn cael ei gwarchod gan y byddai ei defnydd yn lleihau yn sylweddol a thrwy hynny, fod llai o bwysau, yn llythrennol, ar y strwythur ei hun. Cefnogir hyn trwy faen prawf 3 polisi AT 2 gan y byddai'n sicrhau dyfodol hirdymor yr ased treftadaeth a lle bo'n briodol, yn sicrhau parhad ei ddefnydd at ddiben cydnaws, sef yn yr achos yma, pont gerdded.

- 5.16 Mae'r digwyddiad a achosodd y difrod gwreiddiol i Bont Bodfel wedi golygu fod rhaid ystyried yr hyn a ellir ei wneud i warchod y strwythur rhestredig yma a chynnal symudiadau ar hyd priffordd brysur yr A497. Mae'r cynnig presennol wedi ei ystyried yn ofalus o ran ei effaith ar osodiad y strwythur rhestredig ac wedi derbyn mewnbwn i'w gynllunio gan arbenigwyr cadwraeth megis Uwch Swyddog Cadwraeth y Cyngor a swyddogion CADW. Mi fyddai lleoliad y bont newydd fwy neu lai yn gyfochrog a'r hen bont ac felly o ganlyniad, mi fydd mwy o strwythur yr hen bont i'w gweld. Credir fod hyn yn amlygu'r strwythur fel na bu yn flaenorol ag yn sicrhau presenoldeb gweledol y bont. Mae gosodiad y bont newydd yn y lleoliad fel a ddangosir yn gymharol agos i'r hen bont ond oherwydd cyfyngiadau lleoli pont newydd oherwydd ystyriaethau megis llifogydd, bioamrywiaeth ayyb a gwarchodaeth y bont rhestredig rhag cynnal newidiadau sylweddol, mae'n anorod y byddai strwythur newydd gerllaw, yn cael peth effaith. Er hynny, mae'n golygu parhad y bont hanesyddol trwy wyro defnydd cerbydol oddi arni tra fod y strwythur ei hun yn mynd i'w amlygu fwy trwy deithio ar y bont newydd. Credir fod y bwriad felly yn dderbyniol ar sail gofynion perthnasol polisiâu AT 2, AT 4 a PS 20.

Materion cynaliadwyedd

- 5.17 O ganlyniad i'r difrod a wnaed i'r bont wreiddiol ym mis Chwefror 2019 a'r angen i gynnal defnydd yr A497 ar ôl y gwyro cychwynnol, cafodd oddeutu 4,000 tonn o is-sail / agregau eu mewnfario er mwyn adeiladu'r ffordd dros dro. Mae'n fwriad ailddefnyddio'r deunydd yma yn y gosodiad newydd tra fyddai'r dyluniad yn cynnwys bwriad i ailddefnyddio'r deunydd sydd ar y safle gymaint ag y bo modd.
- 5.18 Mae gwaith o'r fath yma yn golygu defnyddio cryn lawer o ddeunyddiau naturiol ag egni er mwyn cwblhau'r datblygiad. Er hynny, mae camau i'w cymryd fel nad yw yn gwbl ddibynnol ar fewnfario deunydd cwbl newydd ac felly credir fod y bwriad yn ymgeisio i leihau'r effaith ar adnoddau lleol ac yn ymgorffori egwyddorion adeiladu cynaliadwy sydd yn unol â maen prawf 7 polisi PS 5.

Materion llifogydd

- 5.19 Fel y cyfeiriwyd ato uchod, mae'r safle o fewn Parth Llifogydd C2 fel a nodir yn y mapiau llifogydd cyfredol ac yn nogfen Nodyn Cyngor Technegol 15: Datblygu a Pherygl Llifogydd (2004). I'r perwyl hyn, cyflwynwyd Aseiad Canlyniadau Llifogydd. Amlygwyd pryder gan Cyfoeth Naturiol Cymru i'r ddogfen yma oherwydd nad oedd yr aseiad wedi arddangos sut y byddai'r risgiau a chanlyniadau hynny yn cael ei reoli. O ganlyniad, nodwyd y byddai angen cyflwyno aseiad diwygiedig er mwyn dangos y glir y mesurau er mwyn rheoli'r risg llifogydd.
- 5.20 Derbyniwyd y wybodaeth ddiwygiedig maes o law ac ail ymgynghorwyd gyda Cyfoeth Naturiol Cymru. Yn eu ymateb diweddaraf, fe nodwyd fod pryderon yn parhau ond y byddant yn fodlon y

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

byddai'r pryderon yma yn cael eu goresgyn trwy gynnwys amod fyddai'n gofyn am gyflwyno Adroddiad Rheoli Adeiladu Amgylcheddol i'w gytuno cyn cychwyn y datblygiad a bod yr Asesiad Llifogydd yn cael ei gynnwys fel rhan o amod fel fod yr argymhellion yn cael eu dilyn. Trwy gynnwys yr amodau yma, ni fyddai CNC yn gwrthwynebu'r cais.

5.21 Mae Nodyn Cyngor Technegol 15: Datblygu a pherygl llifogydd (NCT 15) yn nodi y *“Dylid cyfeirio datblygiad newydd oddi wrth barth C a thuag at dir addas ym mharth A, neu fel arall i barth B lle bydd llifogydd afonol neu arfordirol yn llai pwysig. Ym mharth C bydd y profion a amlinellir... yn berthnasol, gan gydnabod serch hynny na ddylid caniatáu datblygiad sy'n agored iawn i niwed a Gwasanaethau Brys ym mharth C2. Yr unig adeg y dylid caniatáu datblygiadau newydd eraill ym mharthau C1 ac C2 yw pan fydd yr awdurdod cynllunio yn penderfynu bod cyfiawnhad i'w leoli yno. Yr unig adeg y bydd cyfiawnhad i ddatblygiad o'r fath, gan gynnwys yr isadeiledd cludiant, yw pan ellir dangos:-*

- i. *Bod rhaid iddo fod ym mharth C er mwyn hybu, neu fod yn rhan o, strategaeth adfywio neu strategaeth gan yr awdurdod lleol sy'n angenrheidiol er mwyn cynnal anheddiad sy'n bodoli'n barodl, neu,*
- ii. *ii Bod rhaid ei leoli ym mharth C er mwyn cyfrannu at amcanion cyflogaeth allweddol sy'n cael eu cefnogi gan yr awdurdod lleol a phartneriaid allweddol eraill er mwyn cynnal anheddiad neu ranbarth sy'n bodoli'n barod”.*

5.22 Pryd mae cais wedi ei gyflwyno am ddatblygiad newydd o fewn parth C2 ac os diffinnir y datblygiad fel un sydd ddim yn agored iawn i niwed ac yn cwrdd â'r profion a amlinellir, rhaid i gyfiawnhad adlewyrchu'r ffaith y gallai'r datblygiad wynebu llifogydd ac felly bydd raid ei gynllunio ar y sail honno. Mae rhan 7.2 o NCT 15 yn nodi *“Mae'r cwestiwn a ddylai datblygiad fynd yn ei flaen ai peidio yn dibynnu a ellir rheoli canlyniadau llifogydd y datblygiad hwnnw i lefel dderbyniol ar gyfer y math hwnnw o ddatblygiad, gan gynnwys ei effaith ar ddatblygiad sydd yno'n barod”.* Ac yna mae paragraff 7.3 yn nodi *“Lle bo cyfiawnhad dros y datblygiad gellir defnyddio'r asesiad i ddarganfod a ellir ymgorffori mesurau lliniaru addas o fewn y dyluniad er mwyn sicrhau bod y cynllun mor ddiogel â phosib a:*

- *bod fawr ddim perygl i fywydau;*
- *bod fawr ddim amharu ar bobl sy'n byw a gweithio yn yr ardal;*
- *bod fawr ddim difrod posib i eiddo;*
- *bod y datblygiad arfaethedig yn effeithio fawr ddim ar y risg o lifogydd yn gyffredinol;*
- *bod fawr ddim amharu ar y dreftadaeth naturiol”*

5.23 Er mwyn creu dealltwriaeth llawn o'r oblygiadau o godi pont newydd o fewn parth llifogydd Afon Rhyd Hir, fel sydd wedi ei nodi, cynhaliwyd asesiad manwl ar ffurf modelu hydroleg ac fe luniwyd Asesiad Effaith Llifogydd. Ystyriwyd amrywiol opsiynau ac yn fras, ni ganfuwyd y byddai unrhyw berygl o lifogydd yn effeithio ar dai cyfagos nac i'r bont newydd.

5.24 Canfuwyd y byddai peth newid yn nyfnder llifogydd oherwydd natur y tir, ond nodwyd mai newid dibwys fyddai hyn mewn gwirionedd hyd yn oed yn ystod cyfnod eithafol. Gwelir y newid mwyaf rhwng y ddau bont pryd fyddai disgwyl i ddŵr llifogydd godi i fyny'r llethr o boptu'r bont. Mae'n fwriad prynu'r tir yma fel rhan o adeiladu'r bont newydd ac felly ar wahân i'r newid yma, mi fyddai ehangder achosion o lifogydd bron yr un peth gyda neu heb y bont newydd.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

- 5.25 Fe ddangosir yn glir wrth ystyried yr opsiynau posib, na fydd y rhan newydd o'r ffordd yn wynebu llifogydd nac y byddai'n cyfrannu tuag at gynyddu neu ehangu llifogydd na peryglu unrhyw adeilad. Mae'n anorfod y byddai codi strwythur parhaol a sylweddol fel yma o fewn parth llifogydd yn golygu rhai newidiadau i ddyfnder llifogydd (cynnydd/lleihad) ond fe welir mai dim ond yn ystod cyfnod eithafol y galli hyn ddigwydd ac y byddai wedi ei gyfyngu i diroedd amaethyddol sydd yn destun llifogydd ar hyn o bryd *heb* bresenoldeb y bont newydd.
- 5.26 Mae'r asesiad modelu yn dangos y bydd peth cynnydd mewn lefelau llifogydd ar dir amaethyddol y tu allan i'r tir sydd i'w brynu fel rhan o'r datblygiad. Er fod NCT 15 yn nodi na ddylid creu llifogydd mewn man arall, credir y byddant yn newidiadau dibwys. Dangoswyd y byddai cynnydd o hyd at 102mm yn ystod digwyddiad tebygol, ond fe welir fod y tir yma eisoes yn destun llifogydd i ddyfnder o hyd at 850mm hyd yn oed cyn i unrhyw bont newydd gael ei chodi. Mae'r holl opsiynau a ystyriwyd felly yn dangos y byddai ehangder llifogydd o gymharu'r sefyllfa bresennol a'r bwriedig yn ddibwys. Ni chredir y byddai'r cynnig yma yn cael effaith wirioneddol faterol ar allu'r tîrffediannwr i barhau i amaethu'r tir. Yn ystod cyfnodau o lifogydd cyson, mi fyddai unrhyw effaith yn anweledig ac hyd yn oed yn ystod cyfnod mwy eithafol, mi fyddai'r effaith wedi ei gyfyngu i gynydd bychan mewn dyfnder ar dir fyddai'n destun llifogydd beth bynnag. Mae'n wybyddus fod trafodaethau wedi eu cynnal rhwng y Cyngor a pherchnogion tir, ac ni amlygwyd pryder o safbwynt y newidiadau posib i ddyfnder llifogydd.
- 5.27 Ar ôl ystyried yr Asesiad Canlyniadau Llifogydd diwygiedig yn ogystal â'r wybodaeth berthnasol arall a gyflwynwyd, mae wedi'i arddangos yn ddigonol na fydd y datblygiad yn achosi unrhyw gynydd yn y risg i fywyd nac unrhyw risg arwyddocaol i eiddo. Nid oes gan CNC wrthwynebiad i'r cynllun diwygiedig ac felly, ystyrir bod y cais wedi arddangos ei fod yn cydymffurfio â NCT 15 a pholisi ISA 1 o'r CDLI ar y Cyd.

Materion ieithyddol

- 5.28 Mae'r asesiad ieithyddol a gyflwynwyd gyda'r cais yn rhoi trosolwg o'r datblygiad arfaethedig, y polisiau cynllunio perthnasol, deddfwriaethau iaith Gymraeg perthnasol yn ogystal â rhoi trosolwg o'r proffil ieithyddol ar gyfer Efailnewydd / Buan a Gwynedd fel sir. Mae'r datganiad hefyd yn adnabod unrhyw effeithiau posib ar yr iaith fel canlyniad i'r datblygiad ac adnabod ffyrdd o liniaru'r sgil effeithiau negyddol ac adeiladu ar y sgil effeithiau positif.
- 5.29 Mae canfyddiadau'r asesiad yn nodi y bydd effaith bositif o ganlyniad i'r datblygiad trwy barchu lleoliad a hanes yr ardal leol, rhoi cyfleon gwaith i weithwyr lleol, sicrhau cyswllt priffordd diogel a safon ôl i drigolion lleol ac ymwelwyr rhwng Pwllheli a Phen Llŷn ac yn cefnogi cymunedau bychan i ffynnu a chael mynediad hwylus at wasanaethau lleol, addysg a gwaith.
- 5.30 Mae'r Uned Iaith wedi cadarnhau nad oedd ganddynt sylwadau ar y wybodaeth yma ac felly credir fod y bwriad yn dderbyniol ar sail gofynion perthnasol polisi PS 1.

6. Casgliadau:

- 6.1 O ystyried yr uchod ag wedi ystyried yr holl faterion cynllunio perthnasol gan gynnwys polisiau a chanllawiau lleol a chenedlaethol ynghyd a'r holl sylwadau a dderbyniwyd, credir fod y bwriad yma yn dderbyniol ag yn unol â'r polisiau perthnasol fel a nodir uchod

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 01/11/2021
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	

7. Argymhelliad:

7.1 Dirprwyo'r hawl i'r Uwch Reolwr Cynllunio i ganiatáu'r cais yn ddarostyngedig i

Amodau

1. Amser
2. Unol a'r cynlluniau
3. Bioamrywiaeth
4. Priffyrdd
5. Cytuno deunyddiau
6. Archeoleg
7. Cyflwyno Cynllun Rheoli Adeiladu Amgylcheddol
8. Tirlunio/Coed
9. Materion llifogydd